

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: JANUARY – 2024
SECOND SEMESTER

Subject: Study of Ideas and Institutions in Ancient and Medieval India (HC22-201)

Date: 01/01/2024

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- Q. 1) Answer in details following questions. (Any One) (20)**
1. Explain the significance of historical source material in writing history of Ancient India.
  2. Examine the nature of evolution of State in Mughal India.
- Q. 2) Answer of the following questions. (Any Three) (30)**
1. Explain the importance of Literary and Archaeological sources of Medieval India.
  2. Describe the causes leading to the rise of Jainism and Buddhism.
  3. Define the Meaning of Bhakti? Explain the Principles of Bhakti Movement.
  4. Describe the salient features of Indo – Islamic art and architecture stating examples.
  5. Explain the salient features of Bahamani dynasty.
  6. Explain the trade and commerce of Vijayanagar dynasty.
- Q. 3) Write Short notes. (Any Two) (10)**
- a) Vaishnavism
  - b) Kautilya's Arthashastra
  - c) Maratha Confederacy
  - d) Sufism

मराठी रूपांतर

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (२०)**
१. प्राचीन भारताच्या इतिहासलेखनासाठी ऐतिहासिक साधनांचे महत्त्व विशद करा.
  २. मुघल काळात राज्यसंस्थेचा विकास कसा झाला याचे परीक्षण करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)**
१. मध्ययुगीन भारताच्या इतिहासलेखनासाठी वाङ्मयीन आणि पुरातत्वशास्त्रीय साधनांचे महत्त्व लिहा.
  २. जैनधर्म आणि बौद्धधर्म यांच्या उगमाची कारणे लिहा.
  ३. भक्ति ची संकल्पना स्पष्ट करून भक्ति चळवळीची तत्त्वे लिहा.
  ४. भारतीय मुस्लिम कला आणि शिल्पशास्त्र या गुण-वैशिष्ट्यांचा सोदाहरण परामर्श घ्या.
  ५. बहमनी साम्राज्याच्या गुणवैशिष्ट्यांचे परीक्षण करा.
  ६. विजयनगर काळातील व्यापार आणि वाणिज्य याबद्दल माहिती लिहा.
- प्र. ३) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- अ) वैष्णव पंथ
  - ब) कौटिल्याचे अर्थशास्त्र
  - क) मराठा मंडळ
  - ड) सूफी पंथ